

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНИЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

19 березня 2025 р

м. Київ

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професор.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професор;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцент;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професор;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2025. – 298 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) відображено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: вплив довкілля на здоров'я людини, профілактику й лікування захворювань, епідеміологічні виклики, безпеку харчових продуктів, умови праці та медичного забезпечення у воєнних умовах. Основний акцент – міждисциплінарні зв'язки екології й профілактичної медицини, що має на меті: гармонізувати науково-дослідну діяльність у межах «Єдиного здоров'я» з політиками ЄС, готувати фахівців і сприяти післявоєнному відновленню України.

УДК _613+574]:061.3

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове

Оргкомітет конференції вважав за доцільне залишити авторські тексти без змін

© НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.Богомольця

за EUN380 (Може спричинити руйнування ендокринної системи у людини) та H381 (Імовірно спричиняє руйнування ендокринної системи у людини).

В більшості випадків ендокринні дизраптори проявляють і репродуктивну токсичність. Така добре вивчена сполука як бісфенол А проявляє властивість H360F (може негативно вплинути на фертильність), а дибутилфталат – властивість H360Df (імовірно впливає на фертильність та може завдати шкоди ненародженій дитині). І наявність цих сполук у відходах дозволяє класифікувати відходи як небезпечні за властивістю HB 10 Токсичність для репродуктивної системи.

В той же час, гербіцид Asulam, який був однією з перших оцінених діючих речовин European Food Safety Authority (EFSA) за критеріями встановленими для ендокринних дизрапторів, не проявляє репродуктивної токсичності. Згідно з висновками EFSA Asulam може викликати ендокринні порушення, які проявляються у вигляді гіпертрофії/гіперплазії фолікулярних клітин щитоподібної залози і збільшенням її маси та ініціюються інгібуванням пероксидази щитоподібної залози. Тому використання критерію репродуктивної токсичності є можливим не для всіх ендокринних дизрапторів.

Таким чином, питання щодо класифікації відходів за впливом на ендокринну систему потребує детального обговорення науковою спільнотою та прийняття відповідних управлінських рішень.

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ КОНВЕЄРІВ (PIPELINES) ТА ІННОВАЦІЙНИХ АНТИБІОТИКІВ НА 2024 РІК

Соколовська О.О., Глушко-Маківська А.П.

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

Актуальність. Проблема зростання резистентності до антимікробних препаратів (antimicrobial resistance, AMR) визнана глобальною надзвичайною ситуацією в галузі охорони здоров'я, яка вимагає узгоджених зусиль усіх зацікавлених сторін. Існують прогнози, за якими кількість смертей,

безпосередньою причиною яких стала AMR може зрости з 1,2 млн до 10 млн на 2025 рік. На своєму шостому засіданні в лютому 2023 року Глобальна група лідерів (GLG) з протимікробної резистентності (AMR) провела поглиблене обговорення того, як світ заплутався в конвеєрі антибіотиків і кризі доступу. Велика увага у цього звіті приділяється антибіотикам, що використовуються для людей, хоча подібні проблеми також виникають у тваринництві, харчовій індустрії та секторі навколишнього середовища. Криза конвеєрів (pipelines) і доступу окреслюється зменшенням ефективності сучасних антибіотиків, обмеженує глобальний доступ до антибіотиків (нових і непатентованих), а також недостатність науково-дослідних розробок (НДДКР) для інноваційних антибіотиків, необхідних для лікування інфекцій, стійких до ліків.

Методи дослідження: епідеміологічний, статистичний, використані дані звітів GLG та база даних ВООЗ. Використовується вживаний у міжнародній термінології термін конвеєр (pipeline) — антимікробні препарати, що знаходяться у пре-клінічній та клінічній фазі з перспективою впровадження протягом наступних 5-7 років.

Матеріали дослідження: За проміжок часу, між 2017 та 2021 роками було затверджено лише 10 нових антибіотиків, з них лише 2 мають принципову новизну. Використовується список збудників, що належать до списку пріоритетних за ВООЗ, згідно даним International Federation of Pharmaceutical Manufacturers and Associations щоб оцінити ймовірність впровадження нових препаратів проти найбільш пріоритетних збудників. *Acinetobacter baumannii* — 9 антибіотиків-кандидатів, з них 8 у першій фазі розробки, 1 у другій, інноваційних кандидатів — 3. *Pseudomonas aeruginosa* - 7 антибіотиків-кандидатів, з них 5 у першій фазі розробки, 2 у другій, інноваційних кандидатів — 5. *Staphylococcus aureus* - 13 антибіотиків-кандидатів, з них 2 у першій фазі розробки, 7 у другій, 4 у третій фазі інноваційних кандидатів — 4. *Streptococcus pneumoniae* 12 антибіотиків-кандидатів, з них 5 у першій фазі розробки, 2 у другій, 5 у третій фазі інноваційних кандидатів — 4. *Clostridioides difficile* (не в списку пріоритетних ВООЗ) - 10 антибіотиків-кандидатів, з них 3 у першій фазі

розробки, 6 у другій, 1 у третій фазі, інноваційних кандидатів немає. *Mycobacterium tuberculosis* - 33 антибіотиків-кандидатів, з них 7 у першій фазі розробки, 19 у другій, 7 у третій фазі, інноваційних кандидатів - 10.

Висновки: Існує широкий консенсус щодо того, що необхідно посилити конвеєри (pipeline) нових антибіотиків, щоб світ був готовий дати ними опір зростаючим резистентним штамам, оскільки ситуація продовжує погіршуватися. Але незважаючи на неодноразові попередження, банкрутства спеціалізованих біотехнологічних компаній з виробництва антибіотиків, вихід експертів-дослідників антибіотиків в інші області та визнання що існуючих конвеєрів недостатньо, дії уряду залишаються обмеженими. Забезпечити продовження цього фінансування вкрай важливо, існує гостра потреба створити довгострокову економічну модель, яка здатна забезпечити наскрізну стійкість у глобальному масштабі для досліджень і розробок антибіотиків.

ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА СТІЙКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ВИКОРИСТАННЯ ФУНГЦИДІВ НА ОСНОВІ ДИФЕНОКОНАЗОЛУ ДЛЯ ЗАХИСТУ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР

Ставніченко П.В., Мережкіна Н.В., Бардов В.Г., Вавріневич О.П.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Вступ. Одним із важливих способів підвищення врожайності сільськогосподарських культур та забезпечення стабільної якості продукції є використання хімічних засобів захисту рослин, що сприяє значному зростанню врожаю. Однак, незважаючи на ефективність і економічну вигідність цього методу, порушення встановлених медико-санітарних нормативів використання пестицидів може призвести до забруднення продукції, що негативно впливає на здоров'я людини, особливо коли йдеться про овочі, що споживаються в сирому вигляді.

Матеріали та методи дослідження. Натурні дослідження пестицидних формуляцій на основі дифеноконазолу, зокрема препарати «Циделі Топ»,